

Nr 37.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1936 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om skattefrihet för förbättringsbidrag till främjande av byggnadsverksamhet på landet.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 5, hava herrar *Thorell* och *Lundqvist* hemställt, att riksdagen ville besluta, att förbättringsbidrag till främjande av byggnadsverksamhet på landet skola vara fria från beskattning.

Beträffande motiveringen för detta förslag får utskottet hänvisa till motionen.

I 19 § kommunalskattelagen hava angivits de förvärv, som icke äro hänförliga till skattepliktig inkomst. Enligt punkt 1) av anvisningarna till nämnda lagrum äro fattigunderstöd, begravningshjälp, natura- och andra förmåner, som utgått till värnpliktig i och för värnpliktstjänstgöringen, underhåll, som lämnats fånge eller patient å hospital, m. m. dylikt icke att hänföra till skattepliktig inkomst. Detsamma gäller även i fråga om till andra föreningar än bostadsföreningar influtna medlemsavgifter.

Enligt 2 § kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 473) angående förbättringsbidrag och nybyggnadslån till främjande av byggnadsverksamhet på landet må förbättringsbidrag lämnas för reparation av och annat förbättringsarbete å bostadslägenheter, så ock för uppförande av nya bostadslägenheter i stället för förut befintliga. Enligt 3 § nämnda kungörelse tilldelas dylikt bidrag efter ansökan den, som äger eller är underhållsskyldig för de bostadslägenheter, å vilka reparation eller annat förbättringsarbete skall utföras eller som skola ersättas genom nybyggnad. Förbättringsbidrag må enligt 4 § beviljas allenast under vissa angivna förutsättningar, innefattande bland annat, att byggnadsföretagets genomförande anses ur hälsosynpunkt påkallat samt att sökanden prövas vara i behov av ekonomiskt bistånd för byggnadsföretagets genomförande. Enligt 5 § utgår förbättringsbidrag med ett belopp, motsvarande viss del, i regel under femtio procent, av de för byggnadsföretaget uppskattade kostnaderna. Denna del skall i varje särskilt fall bestämmas med skälig hänsyn tagen till sökandens förmåga att själv bidra med penningar, material, transporter och eget arbete samt till den rätt, han må äga att för byggnadsföretaget av annan und-

få ersättning. Beviljat bidrag utbetalas enligt 20 § av vederbörande egna-hemsnämnd, i den mån arbete vederbörligen utförts; dock må, där så prövas lämpligt, utbetalning av hela beloppet eller del därav ske i förskott. Åsidosätter någon sina åtaganden i fråga om förbättringsbidrag, kan föreskrivas, att vad av bidraget uppburits omedelbart skall återbetalas jämte ränta (24 §).

Utskottet har under hand från vederbörande landskamrerare inhämtat att, såvitt landskamrerarna kunnat utröna, ifrågavarande förbättringsbidrag vid 1935 års taxering blivit föremål för beskattning i en del taxeringsdistrikt inom 7 län, medan åter inom 17 län bidragen vid nämnda års taxering icke tagits till beskattning.

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet emottagit ett av *kammarrätten* den 13 mars 1936 avgivet yttrande i anledning av motionen, i vilket yttrande kammarrätten anfört bland annat följande:

Motionärerna anförde, att ifrågavarande förbättringsbidrag i praxis upptagits till beskattning, och förutsatte i anslutning därtill, att sådant bidrag enligt gällande skattelagstiftning vore att hänföra till skattepliktig inkomst. Frågan, huruvida så vore förhållandet, hade veterligt icke dittills genom besvär dragits under kammarrättens prövning; och i förevarande ordning ansåge sig kammarrätten icke böra i nämnda hänseende göra något uttalande.

Kammarrätten ville däremot framhålla, hurusom praktiska skäl talade för att förbättringsbidraget undantoges från beskattning. Till en början skulle, såsom också motionärerna antytt, staten genom att beskatta bidraget komma att åtminstone till någon del återtaga vad bidragstagaren bekommit; denne skulle i själva verket till slut icke erhålla hela det bidrag, varmed från början räknats. Något berättigat anspråk på beskattning syntes näppeligen kunna tänkas föreligga hos vederbörande kommuner; fasthellre ville det synas, som om dessas skatteanspråk bleve i skälig utsträckning tillgodosett genom beskattning av den högre avkastning av fastigheten, som de utförda förbättringarna kunde tänkas föranleda. För övrigt torde, med hänsyn till den svaga ekonomiska ställning hos bidragstagaren, som utgjorde en av förutsättningarna för bidragets beviljande, få anses rimligt, att bidraget icke beskattades. Då det slutligen förutsattes, att på åtskilliga håll redan nu skattskyldighet icke ansåges föreligga, skulle jämnheten vid beskattningen främjas genom en generell bestämmelse om skattefrihet.

Från den skattefrihet, för vilken sålunda skäl syntes föreligga, skulle visserligen undantag kunna ifrågasättas, om och i den mån förbättringsbidragets mottagare genom detta erhöle gottgörelse för av honom utfört eget arbete. Såvitt kammarrätten kunde finna, hade dock detta fall ej något större praktiskt intresse, då bidragstagaren i regel själv finge vidkännas direkta kostnader för utförandet av de arbeten, som bidraget förutsatte, med så stort belopp, att gottgörelse för eget arbete icke återstode. I de fall, där bidraget skulle komma att överstiga de kontanta utgifterna, syntes det överskjutande beloppet bliva så obetydligt, att en beskattning därav knappast torde vara praktiskt motiverad med hänsyn till de svårigheter, som skulle komma att möta för taxeringsmyndigheterna att beräkna vad av bidraget belöpt på eget arbete.

På grund av det anförda hade kammarrätten icke något att erinra mot in-

förande av en uttrycklig bestämmelse om skattefrihet för ifrågavarande bidrag.

Det borde emellertid påpekas, att, därest dylik skattefrihet stadgades, avdrag för reparationer och underhåll av fastighet, i den mån kostnaderna därför bestritts av förbättringsbidraget, icke kunde medgivas vid bidragstagarens taxering.

Givetvis kunde vid försäljning av fastighet, som med hjälp av omförmålt bidrag förbättrats, skattskyldighet för realisationsvinst uppkomma på grund av den värdeökning, som förbättringen medfört för fastigheten. För sådan vinst borde skattefrihet icke äga rum, vilket icke heller torde ha varit motionärernas mening.

Av utskottet tillhandakomna upplysningar från landskamrerarna framgår, att praxis i fråga om beskattning av förbättringsbidrag till främjande av byggnadsverksamhet på landet icke är enhetlig. Detta förhållande medför, att taxeringen de skattskyldiga emellan icke blir jämlik och rättvis. Härtill kommer, att ovissheten om, huruvida förbättringsbidragen skola anses utgöra skattepliktig inkomst eller icke, förorsakar de skattskyldiga och beskattningsmyndigheterna ej ringa besvär och olägenhet. Vid sådant förhållande och då förbättringsbidrag alltjämt utgå till ett stort antal skattskyldiga, skulle det varit önskvärt, om ett prejudicerande utslag i ämnet hade kunnat föreligga inom den närmaste tiden. Då emellertid, på sätt av kammarrättens yttrande över motionen framgår, frågan om beskattningen av ifrågavarande bidrag ännu icke varit underställd kammarrättens prövning, torde det kunna antagas dröja rätt lång tid, innan de lagtillämpande organen få anledning att fatta ståndpunkt till den förevarande tolkningsfrågan. Med hänsyn till det nu anförda anser sig utskottet böra förorda, att frågan, huruvida förenämnda förbättringsbidrag helt eller delvis böra vara undantagna från beskattning, göres till föremål för närmare utredning.

Utskottet.

Utskottet får emellertid i detta sammanhang erinra, att statsmakterna under en följd av år till flera olika slags ändamål beviljat statsbidrag, vilka synas vara likartade med förbättringsbidragen. Bland de bidrag, som därvid förtjäna framhållas, må nämnas understöd åt fiskare enligt kungörelsen den 15 juni 1934, bidrag till nyodling, förbättring av betesmark, jordkörning och stenröjning å ofullständiga jordbruk, avdikning, täckdikning och gödselvärdansläggning ävensom under vissa förutsättningar ackords- och stödlån till jordbrukare enligt kungörelsen den 23 mars 1934 och premielån till jordbruksegnahem. Även i fråga om de nu uppräknade statsbidragen har utskottet erfarit, att tveksamhet råder om deras natur i beskattningshänseende. På grund av det anförda och då det synes utskottet vara av vikt, att klarhet snarast möjligt vinnas, huruvida jämväl förut nämnda och därmed likartade statsbidrag böra vara helt eller delvis undantagna från beskattning, får utskottet förorda, att en utredning härutinnan kommer till stånd samt att, därest utredningen därtill föranleder, förslag i ämnet snarast möjligt förelägges riksdagen.

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av motionen II: 5 av herrar Thorell och Lundqvist, i skrivelse hos Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning, huruvida förbättringsbidrag till främjande av byggnadsverksamhet på landet ävensom andra likartade statsbidrag böra vara helt eller delvis undantagna från beskattning, samt för riksdagen snarast möjligt framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 22 maj 1936.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bårg i Katrineholm, Ericson i Göberga, Hjalmarsson, Olsson i Gävle, Olsson i Ramsta, Ericson i Boxholm, Sjödahl, Larsson i Örbyhus, Hagström, Myrdal, Johansson i Krogstorp, Eklund, Andersson i Dunker, Blomquist, Lundell och Persson i Undersvik.
